

kommende arbejdsplads, i din kommune, men da også på dit uddannelsessted.

Lad os prøve at lade være med at lade pligter være praksis og lade rettigheder være teori. Det er jo altså sådan, at når teori og praksis følges ad, bliver resultatet som regel altid en kende bedre.

Mange af os, der sidder herinde, startede i det små som elevrådsrepræsentanter i folkeskolen, og det gav os blod på tanden, at man kunne ændre noget, ikke meget, men noget.

Jeg var så heldig at være næstformand i elevrådet på Frejlev Skole i starten af 1980'erne. Her havde jeg f.eks. indflydelse på, hvorvidt vi på skolenævnsmøderne skulle have ostemadder eller rullepøsemadder. Jo, det var søreme tider.

Heldigvis er der sket fremskridt. F.eks. har den nye folkeskolelov sikret, at eleverne ikke kun har taleret, men også stemmeret i det, der nu hedder skolebestyrelserne, og så er elevernes arbejdsmiljø og sundhed blevet en del af elevrådsarbejdet.

Også på ungdomsuddannelserne er der sket noget. Eleverne sidder med ved bordet de fleste steder, desværre uden stemmeret. Det synes vi som udgangspunkt at de skal have. De pædagogiske udvalg er stadig forbeholdt de såkaldte eksperter, ledelsen og lærerne og absolut ikke et ondt ord om det, men mon ikke lidt inspiration på det her område vil have en særdeles gavnlig effekt? Jeg tror det.

På de videregående uddannelser, især på universiteterne, er situationen uholdbar. Den nyeste universitetslov har gjort, at indflydelsen desværre og uhensigtsmæssigt ensidigt er blevet tildelt ledelsen, og at de studerende føler, at de har mistet alt for meget indflydelse. På universiteterne i Danmark er managementbegrebet blevet hverdag for at styrke effektiviteten i beslutningerne, men måske har al denne effektivisering skadet kvaliteten i beslutningerne. Der er noget, der tyder på det, og derfor er redegørelsens idé om at tage særskilte initiativer her – de nye spilleregler, mindst 25 pct. indflydelse på rektor- og dekanvalg uanset hvad, påtegningsprocedure, regnskabsindsigt og oprettelse af en post som næstformand netop til de studerende – helt rigtig og helt nødvendig.

På baggrund af disse og et par andre overvejelser ser vi meget frem til den minirevision, vi skal have af universitetsloven, for den er ganske og aldeles nødvendig.

Det gælder som sagt for indflydelse, at der også skal følge kompetence med den. At fore-

stille sig, at man blot giver en symbolsk form for indflydelse uden snert af kompetence er som at spise en hamburger uden bøf: en helt igennem flad fornemmelse. Derfor skal det kommende lovarbejde ikke kun fokusere på det formelle demokrati, men meget på det reelle demokrati, så der rent faktisk kommer beslutningskompetence ind i de formelle rammer, og at vi herfra sender et signal ud til de enkelte institutioners ledelse og ikke mindst til elever og studerende om, at der følger ansvar med indflydelse.

Redegørelsen påviser, at der er alt for stor forskel på graden af elev- og studenterindflydelse på de forskellige uddannelsesinstitutioner. En overordnet ramme med nogle absolutte minimumskrav er derfor helt berettiget. Nogle fælles spilleregler i hele systemet er helt rigtigt, bl.a. er forslaget om overordnet uddannelsesråd og om, at elever og studerende får repræsentation i alle institutioners bestyrelser, fremragende. Man må så finde løsninger på de selvejende institutioner, hvor arbejdsgiveransvar indgår.

Desuden føler jeg trang til at sende et klart signal til skolernes ledelser: Tag nu det her alvorligt, ikke mindst jeres egen rolle og forpligtelse til at tage elever og studerende med på råd. Gør lidt mere ud af at fortælle dem om mulighederne og behandl de aktive elever og studerende på akkurat samme vilkår som medlemmerne af det stolte sangkor eller det formidable fodboldhold på skolen, det skal ikke komme den aktive elevrepræsentant til skade, at hun eller han har givet sig i kast med demokratiet, og prøv at lade de politiske organisationer indgå langt mere i hverdagen. Hvorfor skal det være forbudt for samarbejdende politiske ungdomsorganisationer at forklare deres synspunkter, f.eks. i forbindelse med valgkampe?

Sluttelig skal jeg konstatere med glæde, at Socialdemokratiet tilslutter sig de 11 grundregler, som redegørelsen skitserer, helst med det udgangspunkt, at elever og studerende som princip ikke bare får repræsentanter i bestyrelser og udvalg, men også får stemmeret på lige fod med andre, og vi ønsker også, at arbejdsmiljøet og sikkerheden indarbejdes mere konkret og forpligtende i de kommende lovændringer.

Med disse ord takker jeg ministeren for en fremragende redegørelse og lover, at Socialdemokratiet med stor glæde og ildhu vil kaste sig over det kommende lovarbejde.